

Η ΚΥΠΡΟΣ ΔΕΝ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΓΙΑ ΦΘΗΝΟΤΕΡΟ ΡΕΥΜΑ

Του **ΜΙΧΑΗΛ ΛΟΥΚΑ**

Η Κυπριακή Δημοκρατία αδυνατεί να καλιναγωγήσει το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας. Το βιώσαμε με σκληρό τρόπο πέρυσι λόγω των συνεπειών του Ουκρανικού, θα το διαπιστώσουμε και φέτος, πολύ πιθανόν και τον επόμενο, όπως και τον μεθεπόμενο χρόνο.

Οι παράγοντες που κράτησαν τη χώρα δέσμια των διεθνών τιμών των πετρελαιοειδών αλλά και σταθερή επισκεπτρία του χρηματιστηρίου αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων, εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα, χωρίς να διαφαίνεται κάποιο εναλλακτικό σχέδιο στο ορατό μέλλον.

Πού γέρνει η ζυγαριά

Αυτή είναι η άβολη αλήθεια, την οποία ο τελικός καταναλωτής θα συνεχίσει να κοιτάζει κατάματα, ολοένα και πιο καθαρά όσο θα κάθεται η σκόνη των προεκλογικών υποσχέσεων για φθηνότερο ρεύμα εδώ και τώρα. Διότι η μεριά της ζυγαριάς που γέρνει στη βαρύτητα δεν είναι αυτή των αγνών προθέσεων και των καλών ιδεών, εάν δεν υπάρχει η υποδομή, ένας ολιστικός σχεδιασμός και βεβαίως τα απαιτούμενα κεφάλαια.

Τρεις καίριες ελλείψεις

Ετσι ακριβώς περιγράφεται, συνοπτικά, το ενεργειακό πρόβλημα στην Κύπρο, καθώς δεν είναι εφικτή στο επόμενο διάστημα η μείωση στο κόστος της ηλεκτροπαραγωγής. Εν τη απουσία φυσικού αερίου, χωρίς τη δυνατότητα μεγαλύτερης απορρόφησης από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και με τις εναλλακτικές τεχνολογίες (όπως το υγραέριο) να βρίσκονται στην αρχή του μαραθωνίου, ο μέσος καταναλωτής θα συνεχίσει να βλέπει τον λογαριασμό του ρεύματος και να οπλίζεται με θάρρος για να τον ανοίξει.

Το κέρδος των οικιακών

Δεν είναι, βέβαια, όλα μαύρα. Ένας σημαντικός αριθμός οικιακών χρηστών, είτε αξιοποιώντας την κυβερνητική επιδότηση για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών είτε με δική του επένδυση, έχει καταφέρει να ψαλιδίσει το κόστος ενέργειας που επωμίζεται. Αν και για τους πιο παρατηρητικούς, ακόμα και στο 100% να καλύψει τις ανάγκες του ένα υποστατικό, κάποιες χρεώσεις δεν θα τις αποφύγει. Μια από αυτές τη βλέπει κάθε φορά που κοιτάζει το φουγάρο ηλεκτροπαραγωγού σταθμού.

Απαραίτητη η συμβατική

Αέρια του θερμοκηπίου, λοιπόν. Είτε η χρηματιστηριακή τους τιμή βρίσκεται περίεξ των 80 ή των 90 ευρώ τον κυβικό τόνο (γύρω στα τρία εκατομμύρια υπολογίζονται οι εκπομπές), πάλι δυσβάσταχτο είναι το ποσό της επιβάρυνσης στον καταναλωτή. Σήμερα και για το επόμενο διάστημα, η ΑΗΚ δεν είναι σε θέση να μειώσει τη χρήση πετρελαίου ή μαζούτ καθώς η κοστοβόρα συμβατική παραγωγή παραμένει απαραίτητη για τις ανάγκες της χώρας, ιδιαίτερα κατά τα διαστήματα του 24ώρου χωρίς ηλιοφάνεια.

Εκτός ελέγχου το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας

- ✓ Για την έλευση φυσικού αερίου ζητήθηκαν τρία χρόνια
- ✓ Η μελέτη για ανάπτυξη δικτύου θα παραδοθεί το 2024, ενώ η διαδικασία για συστήματα αποθήκευσης δεν είναι προχωρημένη
- ✓ Δεν διαφαίνεται εναλλακτική στο ορατό μέλλον για απεξάρτηση από τα ξένα διυλιστήρια πετρελαιοειδών και τα πανάκριβα δικαιώματα θερμοκηπιακών αερίων

στασής τους πρέπει να βασιστούν στο πλάνο αναβάθμισης του δικτύου.

Το κόστος χωρίς το αέριο

Σε ό,τι αφορά στο φυσικό αέριο, που αποτελεί τον βασικό στόχο του Υπουργείου Ενέργειας με σκοπό να μειωθεί αισθητά το τσουχτερό κόστος των 270 (συν πλην) εκατομμυρίων ευρώ και κατ' επέκταση ο λογαριασμός των καταναλωτών, ο Γιώργος Παπαναστασίου ζήτησε τουλάχιστον τρία χρόνια για την έλευσή του, δίδοντας προτεραιότητα στην εισαγωγή του από την περιοχή, σε σχέση με την αξιοποίηση των κοιτασμάτων της κυπριακής ΑΟΖ, κάνοντας αναφορά και σε δικαιώματα άλλων. Η δε πολιτική διάσταση του θέματος, επίσης δεν επισπεύδει την αξιοποίησή του.

Δεν σχετίζεται με τις τιμές

Χωρίς υποδομές και φυσικό αέριο στην Κύπρο, η οποιαδήποτε διεθνής εξέλιξη αφορά το προϊόν, δεν σχετίζεται με τις τιμές των έτοιμων διυλισμένων πετρελαιοειδών που χρησιμοποιούνται στον τόπο μας για ηλεκτροπαραγωγή και ως καύσιμα κίνησης και θέρμανσης. Ούτε από τα σκαμπανεβάσματα των τιμών του αργού πετρελαίου.

Από τί επηρεαζόμαστε

Η χώρα μας ακολουθεί τον δείκτη Platts και επηρεάζεται κυρίως από τις χρεώσεις των διυλιστηρίων προμηθευτών, που με τη σειρά τους επηρεάζονται από την προσφορά και τη ζήτηση. Που με τη σειρά τους εικάζεται ότι επηρεάζονται σε κάποιο βαθμό από τη διεθνή ζήτηση των πετρελαιοειδών και του φυσικού αερίου ή και από τα εκάστοτε δεδομένα με το αργό πετρέλαιο.

Το λαχείο και το κράτος

Ίσως γι' αυτό τον λόγο έχει πει ο υπουργός Γιώργος Παπαναστασίου πως για το επόμενο διάστημα θα αφεθούμε στην τύχη. Για όσο καιρό λοιπόν θα συνεχίζουμε να εξαρτάμαστε από εξωγενείς παράγοντες, η μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας θα παραμείνει λαχείο.

Έξι χρόνια χωρίς μελέτη

Ένας τομέας αλυσιδωτά συνδεδεμένος με τις ΑΠΕ, η -καλοδεχούμενη- αύξηση των οποίων θα παραμείνει ανεκμετάλλευτη χωρίς συστήματα αποθήκευσης αλλά και για όσο ακόμα το δίκτυο αδυνατεί να ανταποκριθεί στην πράσινη μετάβαση. Η δε μελέτη που ζήτησε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας για αναβάθμιση του δικτύου από το 2017, δεν έχει ακόμα κατατεθεί. Την αναμένει πλέον εντός του 2024 από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.

Αποθήκες για 2-3 ώρες

Αναπόσπαστο κομμάτι αυτού του σχεδιασμού είναι η αποθήκευση των ΑΠΕ. Οι ανάγκες έχουν υπολογιστεί στις 300 μεγαβατώρες και αφορούν μπα-

πάλι καλά υπάρχει η κυβερνητική επιδότηση, αλλιώς ο καταναλωτής θα πλήρωνε μέχρι και 8,5 σεντ το λίτρο ακριβότερα τα καύσιμα και μέχρι 70 ευρώ περισσότερα για το ρεύμα. Δεν θα αργήσει να διαπιστωθεί εάν υπάρχει η δυνατότητα για μεγαλύτερη στήριξη.

ταρίες με δυνατότητες να κρατήσουν την υπερπαραγωγή ενέργειας από φωτοβολταϊκά, για δύο με τρεις επιπλέον ώρες χωρίς ηλιοφάνεια, που δεν θεωρούνται οικονομικά απλησίαστα, όπως άλλα, πιο προηγμένα συστήματα.

Αυτό θα είναι το κέρδος

Το μεγάλο κέρδος θα είναι η μείωση του κόστους και του όποιου άλλου ρίσκου, από την κοστοβόρα δέσμευση συμβατικών μονάδων ταχείας εκκίνησης, όποτε υπάρχει συννεφιά ή άμα νυχτώνει. Παρόλα αυτά, η διαδικασία εισαγωγής συστημάτων αποθήκευσης από τους ενδιαφερόμενους να τα εντάξουν στη μεταβατική αγορά ηλεκτρισμού, δεν είναι ακόμα προχωρημένη. Χώρια πως τα σημεία εγκατά-